

A VAGYONNYILATKOZATOKRA VONATKOZÓ JOGSZABÁLYI ELŐÍRÁSOK

Szerző: dr. Burai Petra

A kézirat lezárásának időpontja: 2016. május 31.

Készült a Direkt36 és az Internews támogatásával.

A Transparency International Magyarország független szakmai szervezetként elősegíti a korrupció megfékezését, ösztönzi az átláthatóságot és a számonkérhetőséget a közhatalmi döntéshozatalban és a közpénzeket érintő folyamatokban, valamint javítja a közérdekű információk elérhetőségét.

A Direkt36 egy oknyomozó újságíró központ, melynek célja, hogy ellenőrizze a közhatalom gyakorlóit, leleplezze a mindannyiunkat megkárosító visszaéléseket, és ezzel támpontokat adjon a minket körülvevő világ megértéséhez.

Transparency International Magyarország
1055 Budapest, Falk Miksa u. 30. 4. em. 2.
Telefonszám: +36 1 269-9534; faxeszám: +36 1 269-9535
E-mail: info@transparency.hu
Honlapjának URL-je: <http://www.transparency.hu/>

Direkt36 Oknyomozó Újságíró Központ
1137 Budapest, Pozsonyi út 10. 2. em. 8.
E-mail: info@direkt36.hu
Honlapjának URL-je: <http://www.direkt36.hu/>

1. BEVEZETÉS

Ebben a tanulmányban a különböző közjogi pozíciókat betöltő és a közzolgálatban álló személyek vagyonyilatkozat-tételi kötelezettségére vonatkozó jogszabályi keretrendszer mutatjuk be. Az összefoglaló célja, hogy az újságírók, szakmai közönség, és más érdeklődők számára átfogó módon, ugyanakkor közérthetően mutassa be az egyes jogszabályi megoldásokat, a vagyonyilatkozat-tételére kötelezett személyek kötelezettségeit, illetve az egyes érintett intézmények feladatait az eljárással kapcsolatban.

Az országgyűlési képviselők vagyonyilatkozatairól az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény, valamint az egyes házszabályi rendelkezésekről szóló 10/2014. (II. 24.) OGY határozat, azaz a Házszabály rendelkezik. Ezen a szabályozáson alapul számos közjogi méltóság vagyonyilatkozat-tételi kötelezettsége, így az Állami Számvevőszék elnökére és alelnökére, a Magyar Nemzeti Bank elnökére, alelnökére, a Monetáris Tanács tagjaira és Felügyelő Bizottság tagjaira, a Nemzeti Média és Hírközlési Hatóság Médiatanácsának elnökére és tagjaira, a legfőbb ügyészre és a legfőbb ügyész helyetteseire, a Gazdasági Versenyhivatal elnökére, elnökhelyettesére és a Gazdasági Versenytanács tagjaira, a Költségvetési Tanács elnökére, valamint a Közbeszerzések Tanácsának elnökére és tagjaira vonatkozó előírások is.

A miniszterek és államtitkárok a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény szerint tesznek vagyonyilatkozatot. Külön törvény részletezi a közzolgálatban álló személyek, azaz a rendvédelmi szervek, továbbá a Nemzeti Adó- és Vámhivatal hivatásos állományú tagjainak, a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak, a közalkalmazotti, közzolgálati és kormányzati szolgálati jogviszonyban állóknak, az ügyészeknek és az igazságügyi alkalmazottaknak, valamint – a Magyar Nemzeti Bank Monetáris Tanácsának tagjai kivételével – a Magyar Nemzeti Bank alkalmazottainak erre vonatkozó kötelezettségeit.

2. A KÖZTÁRSASÁGI ELNÖK VAGYONYILATKOZAT-TÉTELI KÖTELEZETTSÉGE

Vonatkozó jogszabály: 2011. évi CX. törvény a köztársasági elnök jogállásáról és javadalmazásáról, 6. §

Mikor és hogyan kell nyilatkozni?

A köztársasági elnök jogállásáról szóló törvény alapján a köztársasági elnök a megbízatása keletkezését követő harminc napon belül, majd azt követően minden évben január 31-ig, valamint a megbízatásának megszűnését követő harminc napon belül az országgyűlési képviselők vagyonyilatkozatával azonos tartalmú vagyonyilatkozatot tesz. A vagyonyilatkozatához köteles csatolni a vele közös háztartásban élő házas- vagy élettársának, gyermekeinek (azaz családtagjainak) a sajátjával azonos tartalmú vagyonyilatkozatát. Ha ezt a kötelezettségét elmulasztja – a vagyonyilatkozat benyújtásáig – tisztségét nem gyakorolhatja, javadalmazásban nem részesül. A törvény szerint a vagyonyilatkozat-tétel elmulasztásának – egyben a köztársasági elnök átmeneti akadályoztatásának – tényét az Országgyűlés állapítja meg.

Ki ellenőrizheti a nyilatkozat tartalmát?

A köztársasági elnök vagyonynyilatkozata nyilvános, pontos másolata a Köztársasági Elnöki Hivatal honlapján található meg.¹ A honlapról a köztársasági elnök megbízatásának megszűnését követő egy év elteltével távolítható el. (A Hivatal gazdasági ügyekért felelős vezetője a volt köztársasági elnök és családtagja vagyonynyilatkozatát a köztársasági elnök megbízatásának megszűnését követő egy évig őrzi.) A köztársasági elnök hozzátartozóinak vagyonynyilatkozata ugyanakkor nem nyilvános, abba csak az Országgyűlés alkotmányügyi kérdésekkel foglalkozó állandó bizottságának (alkotmányügyi bizottság) tagjai tekinthetnek be, ha a köztársasági elnök vagyonynyilatkozatával kapcsolatos eljárásra kerül sor. Ilyen eljárást a bizottság elnökénél bárki kezdeményezhet, ha a vagyonynyilatkozat konkrét tartalmára vonatkozóan olyan tényállítást tesz, amely konkrétan megjelöli a vagyonynyilatkozat kifogásolt részét és tartalmát. Ha a kezdeményezés ennek a követelménynek nem felel meg, nyilvánvalóan alaptalan, vagy ha a kezdeményezést ismételten nyújtották be, de új tényállítást vagy adatot nem tartalmaz, a bizottság elnöke az eljárás lefolytatása nélkül elutasítja a kezdeményezést. A vagyonynyilatkozatban foglaltak valóságtartalmát a bizottság ellenőrzi.

Mik az eljárás szabályai?

A törvény szerint a vagyonynyilatkozattal kapcsolatos eljárás során a bizottság felhívására a köztársasági elnök köteles a saját, illetve családtagja vagyonynyilatkozatában feltüntetett vagyoni, jövedelmi és érdekeltségi viszonyokat igazoló adatokat haladéktalanul, írásban bejelenteni. Az adatokba csak a bizottság tagjai tekinthetnek be. A vagyonynyilatkozattal kapcsolatos eljárás eredményéről a bizottság elnöke tájékoztatja az Országgyűlés elnökét, aki a bizottság által megállapított tényekről a soron következő ülésen tájékoztatja az Országgyűlést. A köztársasági elnök által benyújtott igazoló adatokat a vagyonynyilatkozattal kapcsolatos eljárás lezárulását követő harmincadik napon törölni kell.

3. AZ ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐK VAGYONNYILATKOZATAI

Vonatkozó jogszabályok: 2012. évi XXXVI. törvény az Országgyűlésről, 90. §, valamint 10/2014. (II. 24.) OGY határozat egyes házszabályi rendelkezésekről, 153–155. §

*A vagyonynyilatkozat formanyomtatványának internetes elérhetősége:
<http://www.parlament.hu/vagyonnyilatkozat?inheritRedirect=true>*

Az egyes vagyonynyilatkozatok az országgyűlési képviselők személyes adatlapjain (parlamenti honlapjain) találhatóak.

¹ http://www.keh.hu/elnoki_vagyonnyilatkozat

Mikor és hogyan kell nyilatkozni?

Az országgyűlésről szóló törvény alapján az országgyűlési képviselők a megbízatásuk keletkezését követő harminc napon belül, majd azt követően minden évben január 31-ig, valamint a megbízatásuk megszűnését követő harminc napon belül vagyonyilatkozatot tesznek a törvény mellékletében meghatározott formában. A képviselő a vagyonyilatkozatához csatolni köteles a vele közös háztartásban élő házastársának, gyermekeinek (családtagok) a képviselő vagyonyilatkozatával azonos tartalmú vagyonyilatkozatát. A hozzátartozók vagyonyilatkozatai nem nyilvánosak. A vagyonyilatkozat-tétel elmulasztása esetén – a vagyonyilatkozat benyújtásáig – a képviselő a képviselői jogait nem gyakorolhatja, javadalmazásban nem részesül. A vagyonyilatkozat-tétel elmulasztásának tényét az Országgyűlés állapítja meg.

A vagyon-, jövedelem- és érdekeltségi nyilatkozattal kapcsolatos eljárás részletes szabályait az egyes házszabályi rendelkezésekről szóló 10/2014. (II. 24.) OGY határozat (Házszabály) tartalmazza.

Ki ellenőrizheti a nyilatkozat tartalmát?

A Házszabály alapján a vagyon-, jövedelem- és érdekeltségi nyilatkozattal (azaz a vagyonyilatkozattal) kapcsolatos eljárás kezdeményezése esetén a mentelmi bizottság elnöke felhívja az érintett képviselőt, hogy öt napon belül nyilatkozzon a kezdeményezéssel kapcsolatosan, vagy javítsa ki a kezdeményezésben kifogásolt adatokat, ha a kezdeményezést alaposnak találja. Ha a képviselő a kifogásolt adatokat kijavítja, az elnök nem rendeli el a vagyonyilatkozattal kapcsolatos eljárás megindítását, amely tényről tájékoztatja a házelnököt és a kezdeményezőt.

Mik az eljárás szabályai?

Az érintett képviselő nyilatkozata kézhezvétele után a mentelmi bizottság elnöke az összeférhetetlenségi ügyekkel kapcsolatos eljárás szabályai alapján jár el.² Eszerint, ha a mentelmi bizottság elnöke a kezdeményezésről és az érintett képviselőtől kapott válaszból azt állapítja meg, hogy a kezdeményezés nyilvánvalóan alaptalan, erről haladéktalanul tájékoztatja a mentelmi bizottságot. Ha a mentelmi bizottság nem emel kifogást, az elnök nem rendeli el az eljárás megindítását, és erről tájékoztatja a házelnököt. Ha a mentelmi bizottság kifogást emel, az elnök haladéktalanul elrendeli a vagyonyilatkozattal kapcsolatos eljárás megindítását. Ha a képviselő a felhívásnak nem tesz eleget vagy a kezdeményezésben foglaltakat vitatja, a mentelmi bizottság elnöke szintén elrendeli a vagyonyilatkozattal kapcsolatos eljárás megindítását.

² Házszabály, 149. § (7) és (8) bekezdés, illetve 151. § (1) és (5) bekezdés

A mentelmi bizottság a vagyonyilatkozattal kapcsolatos ügy tárgyalásáról, idejéről és helyéről az érintett képviselőt előzetesen értesíti, majd az ügyet zárt ülésen tárgyalja. Ha a képviselő megjelenik, kérésére meg kell őt hallgatni, de a mentelmi bizottság ülésén egyébként nem lehet jelen. A képviselő nyilatkozattételre történő felhívásától számított harminc napon belül a mentelmi bizottság az ellenőrzés eredményéről írásban tájékoztatja az Országgyűlést. Az újonnan megválasztott Országgyűlés mentelmi bizottsága a képviselő megbízatásának megszűnése esetén a vagyonyilatkozat-tételre előírt határidő lejártát követő első ülésén listát állít össze azokról a volt képviselőkről, akik nem tettek eleget záró vagyonyilatkozat-tételi kötelezettségüknek, amit a házelnök nyilvánosságra hoz. A mentelmi bizottság elnöke írásban szólítja fel a volt képviselőket záró vagyonyilatkozatuk haladéktalan megtételére. E felszólításban felhívja a volt képviselők figyelmét mulasztásuk következményeire.

4. MINISZTEREK ÉS ÁLLAMTITKÁROK VAGYONYILATKOZATAI

Vonatkozó jogszabály: 2010. évi XLIII. törvény a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról, 12. § és 12/A. §-12/C. §

Mikor és hogyan kell nyilatkozni?

A miniszterek és államtitkárok vagyonyilatkozat-tételi kötelezettségét a törvény az országgyűlési képviselői megbízatással nem rendelkező politikai vezetőkre vonatkozó kötelezettségek meghatározásával rendezi. A jogszabály szerint a minisztereknek és államtitkároknak a megbízatásuk keletkezését követő harminc napon belül, majd azt követően évente, valamint a megbízatásuk megszűnését követő harminc napon belül kell az országgyűlési képviselők vagyonyilatkozatával azonos tartalmú vagyonyilatkozatot tenniük, amelyhez csatolniuk kell a velük közös háztartásban élő házas- vagy élettársuk és gyermekeik (azaz a családtagjaik) szintén az országgyűlési képviselők vagyonyilatkozatával azonos tartalmú vagyonyilatkozatát.

A törvény alapján vagyonyilatkozatokat a kormányzati tevékenység összehangolásáért felelős miniszter, vagyis a Miniszterelnökséget vezető miniszter kezeli. A családtag vagyonyilatkozata kivételével az országgyűlési képviselői megbízatással nem rendelkező politikai vezető vagyonyilatkozata nyilvános, oldalhú másolatát a kormányzati tevékenység összehangolásáért felelős miniszter az általa vezetett minisztérium honlapján teszi közzé.³ A vagyonyilatkozat a honlapról az országgyűlési képviselői megbízatással nem rendelkező politikai vezető megbízatásának megszűnését követő egy év elteltével távolítható el. A családtag vagyonyilatkozatába az Országgyűlés összeférhetetlenségi (azaz a mentelmi) bizottság tagjai tekinthetnek be az országgyűlési képviselői megbízatással nem rendelkező politikai vezető vagyonyilatkozatával kapcsolatos eljárás során.

³ <http://www.kormany.hu/hu/dok?type=105#!DocumentBrowse>

Ki ellenőrizheti a nyilatkozat tartalmát?

A vagyonyilatkozatokkal kapcsolatos eljárást az összeférhetlenségi bizottság elnökénél bárki kezdeményezheti a vagyonyilatkozat konkrét tartalmára vonatkozó olyan tényállítással, amely pontosan megjelöli a vagyonyilatkozat kifogásolt részét és tartalmát. Ha a kezdeményezés ezeknek a jogszabályi követelményeknek nem felel meg, nyilvánvalóan alaptalan, vagy az ismételten benyújtott kezdeményezés új tényállítást vagy adatot nem tartalmaz, a mentelmi bizottság elnöke az eljárás lefolytatása nélkül elutasítja. A vagyonyilatkozatban foglaltak valóságtartalmát a mentelmi bizottság ellenőrzi.

Mik az eljárás szabályai?

A törvény rendelkezése alapján a vagyonyilatkozattal kapcsolatos eljárás során a mentelmi bizottság felhívására az országgyűlési képviselői megbízással nem rendelkező politikai vezető köteles a saját, illetve családtagja vagyonyilatkozatában feltüntetett vagyoni, jövedelmi és érdekeltségi viszonyokat igazoló adatokat haladéktalanul, írásban bejelenteni. Az igazoló adatokba a bizottság tagjai tekinthetnek be. Az ellenőrzés eredményéről az összeférhetlenségi bizottság elnöke tájékoztatja az Országgyűlés elnökét, aki az összeférhetlenségi bizottság által megállapított tényekről a soron következő ülésen tájékoztatja az Országgyűlést. A benyújtott igazoló adatokat a vagyonyilatkozattal kapcsolatos eljárás lezárulását követő harmincadik napon törölni kell. A politikai vezetők és családtagjaik vagyonyilatkozatait a megbízatásuk megszűnését követő egy évig kell őrizni. Azok az állami vezetők, akik országgyűlési képviselői megbízással is rendelkeznek az országgyűlési képviselőkre vonatkozó szabályok szerint, az az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény alapján tesznek vagyonyilatkozatot.

Ha a politikai vezető a vagyonyilatkozat-tételi kötelezettségét szándékosan elmulasztja, vagy a vagyonyilatkozatban lényeges adatot, tényt szándékosan valótlanul közöl az arra alapot adó okok fentiek szerinti vizsgálatát követően a miniszterelnök esetében az Országgyűlés elnöke a miniszterelnök összeférhetlenségének kimondását, a miniszterelnök pedig a miniszter vagy az államtitkár felmentését kezdeményezi. Utóbbi esetben a köztársasági elnök a minisztert vagy az államtitkárt e megbízatása alól felmenti. A politikai vezetők megbízatásuk megszűnésekor a törvény szerint járó juttatásra mindaddig nem jogosultak, amíg a megbízatásuk megszűnését követően esedékes vagyonyilatkozat-tételi kötelezettségüknek eleget nem tesznek.

5. AZ ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK ELNÖKÉNEK, ALELNÖKÉNEK, EGYÉB VEZETŐINEK ÉS A SZÁMVEVŐKNEK A VAGYONNYILATKOZATAI

Vonatkozó jogszabály: 2011. évi LXVI. törvény az Állami Számvevőszékről, 13. § és 19. §

Az Állami Számvevőszék elnöke és alelnöke az országgyűlési képviselőkre vonatkozó szabályok szerint a megválasztásakor, majd azt követően évente; az Állami Számvevőszék vezetői és számvevői a köztisztviselőkre vonatkozó szabályok szerint a kinevezésükkor, majd azt követően a vezetők évente, a számvevők két évente vagyonyilatkozatot tesznek. Az

Állami Számvevőszék elnöke ellenőrzi a vezetők és a számvevők vagyonyilatkozatát, gondoskodik azok nyilvántartásáról. A vezetők és a számvevők vagyonyilatkozata nem nyilvános. A vagyonyilatkozatok őrzésére, ellenőrzésére, a vagyonyilatkozat-tételi kötelezettség elmulasztására és a szándékosan téves tartalmú vagyonyilatkozat közlésére az Állami Számvevőszék elnökének és alelnökének esetében az országgyűlési képviselőkre, az Állami Számvevőszék vezetői és számvevői esetében – eltérő szabály hiányában – a köztisztviselőkre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

6. A MAGYAR NEMZETI BANK ELNÖKÉNEK, ALELNÖKEINEK, A MONETÁRIS TANÁCS TAGJAINAK, VALAMINT A FELÜGYELŐBIZOTTSÁG TAGJAINAK VAGYONYILATKOZATA

Vonatkozó jogszabály: 2013. évi CXXXIX. törvény a Magyar Nemzeti Bankról, 157. §

Az MNB elnöke, alelnökei, a Monetáris Tanácsnak az Országgyűlés által hat évre választott tagjai, valamint a felügyelőbizottság tagjai az országgyűlési képviselőkkel azonos módon, azonos tartalommal és gyakorisággal tesznek vagyonyilatkozatot. A törvény alapján az évenkénti vagyonyilatkozatot a kötelezettség esedékessé válásának évében az azt megelőző év december 31-ei állapotára vonatkozóan, a kinevezéskor, illetve a felmentéskor esedékes vagyonyilatkozatot a kinevezés, illetve a felmentés napjának állapotára vonatkozóan kell megtenni. A nyilatkozattételre kötelezett saját vagyonyilatkozatához csatolni köteles a vele közös háztartásban élő házas- vagy élettársának, valamint gyermekeinek az országgyűlési képviselők vagyonyilatkozatával azonos tartalmú vagyonyilatkozatát. A vagyonyilatkozatokat a mentelmi bizottság tartja nyilván, rájuk az országgyűlési képviselők vagyonyilatkozatára, illetve vagyonyilatkozatával kapcsolatos eljárásra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. A vagyonyilatkozattal kapcsolatos eljárást bárki kezdeményezheti az Országgyűlés elnökénél.

7. A MÉDIATANÁCS TAGJAINAK VAGYONYILATKOZAT-TÉTELI KÖTELEZETTSÉGE

Vonatkozó jogszabály: 2010. évi CLXXXV. törvény a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról, 128. § (3) és 129. § (2)

A Médiatanács tagja az országgyűlési képviselőkre vonatkozó szabályok szerint köteles vagyonyilatkozatot tenni, első alkalommal a megválasztását követő harminc napon belül. A vagyonyilatkozat kezelésére, nyilvántartására, ellenőrzésére az országgyűlési képviselők vagyonyilatkozatának kezelésére, nyilvántartására, ellenőrzésére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. Összeférhetetlenség miatt meg kell szüntetni a Médiatanács elnökének vagy tagjának megbízatását, ha az elnök vagy a tag vagyonyilatkozat-tételi kötelezettségének teljesítését megtagadja, a teljesítést elmulasztja, vagy vagyonyilatkozatában lényeges adatot, tényt valótlanul közöl, valamint, ha az igazolási kötelezettségének önhibájából adódóan nem tesz eleget.

8. AZ ÜGYÉSZEK VAGYONNYILATKOZATAI

Vonatkozó jogszabályok: 2011. évi CLXIV. törvény a legfőbb ügyész, az ügyészek és más ügyészségi alkalmazottak jogállásáról és az ügyési életpályáról, 11. § (4), 16. § (6), 44. § (2), 122. § (5) és 130. § (1). Az alábbi szabályozáson túl – a legfőbb ügyészen és a helyettesén kívül – az ügyészek az egyes vagyonyilatkozat-tételi kötelezettségekről szóló 2007. évi CLII. törvény szerint, a közszolgálatban álló személyekre vonatkozó előírások szerint tesznek vagyonyilatkozatot.

A legfőbb ügyészt és a legfőbb ügyész helyettesét az országgyűlési képviselőkre vonatkozó szabályok szerint terheli a vagyonyilatkozat-tételi kötelezettség, első alkalommal a megválasztását, kinevezését követő harminc napon belül. A vagyonyilatkozat nyilván tartására, ellenőrzésére, kezelésére az országgyűlési képviselők vagyonyilatkozatának nyilván tartására, ellenőrzésére, kezelésére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. Nem választható meg legfőbb ügyésznek, illetve nem nevezhető ki ügyésznek az a személy, aki külön törvényben szabályozott vagyonyilatkozat-tételi kötelezettségét megszegte. Összeférhetetlenség miatt meg kell szüntetni a legfőbb ügyész, a legfőbb ügyész helyettes ügyészségi szolgálati jogviszonyát, ha vagyonyilatkozat-tételi kötelezettségének teljesítését megtagadja, a teljesítést elmulasztja, vagy vagyonyilatkozatában lényeges adatot, tényt valótlanul közöl. A legfőbb ügyész által kinevezett ügyész ügyészségi szolgálati viszonya szintén megszűnik, ha vagyonyilatkozat-tételi kötelezettségét megszegi. Nem nevezhető ki ügyészségi tisztviselőnek, írnoknak, fizikai alkalmazottnak az a személy, aki vagyonyilatkozat-tételi kötelezettségét megszegte, szolgálati viszonya pedig megszűnik, ha a vagyonyilatkozat-tételi kötelezettségét megszegi.

9. A GAZDASÁGI VERSENYHIVATAL ELNÖKÉNEK, ELNÖKHELYETTESÉNEK ÉS A VERSENYTANÁCS TAGJAINAK VAGYONNYILATKOZATA

Vonatkozó jogszabály: 1996. évi LVII. törvény a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról, 38. § (5) és 40. § (4)

A Gazdasági Versenyhivatal (GVH) elnöke, elnökhelyettese, illetve a Versenytanács tagja az országgyűlési képviselőkre vonatkozó szabályok szerint köteles vagyonyilatkozatot tenni, első alkalommal a kinevezését követő harminc napon belül. A vagyonyilatkozat nyilván tartására, ellenőrzésére, kezelésére az országgyűlési képviselők vagyonyilatkozatának nyilván tartására, ellenőrzésére, kezelésére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. Megbízatusuk és közszolgálati jogviszonyuk megszűnik, ha a vagyonyilatkozat-tételi kötelezettségének teljesítését megtagadják, a teljesítést elmulasztják, vagy vagyonyilatkozatban lényeges adatot, tényt szándékosan valótlanul közölnek. Az erre vonatkozó előterjesztést az elnök esetében a miniszterelnök, egyéb esetben a GVH elnöke nyújtja be.

10. A KÖLTSÉGVETÉSI TANÁCS ELNÖKÉNEK VAGYONNYILATKOZATA

Vonatkozó jogszabály: 2011. évi CXCV. törvény Magyarország gazdasági stabilitásáról, 19/A. §

A Költségvetési Tanács elnöke az országgyűlési képviselőkkel azonos módon, azonos tartalommal és gyakorisággal tesz vagyonyilatkozatot. Az évenkénti vagyonyilatkozatot a kötelezettség esedékessé válásának évében az azt megelőző év december 31-ei állapotára vonatkozóan, a kinevezéskor, illetve megbízatása megszűnésekor esedékes vagyonyilatkozatot a kinevezés, illetve a megbízatás megszűnése napjának állapotára vonatkozóan kell megtennie. Saját vagyonyilatkozatához csatolni köteles a vele közös háztartásban élő házas- vagy élettársának, valamint gyermekeinek az országgyűlési képviselők vagyonyilatkozatával azonos tartalmú vagyonyilatkozatát. A vagyonyilatkozat-tétel elmulasztása esetén a vagyonyilatkozat benyújtásáig a Tanács elnöke tisztségét nem gyakorolhatja, javadalmazásban nem részesülhet. A vagyonyilatkozatot az Országgyűlés mentelmi bizottsága tartja nyilván. A vagyonyilatkozattal kapcsolatos eljárást bárki kezdeményezheti a mentelmbizottságelnökénél. Az eljárásra az országgyűlési képviselők vagyonyilatkozatával kapcsolatos eljárásra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

11. A KÖZBESZERZÉSI TANÁCS ELNÖKÉNEK, ALELNÖKÉNEK ÉS TAGJAINAK VAGYONNYILATKOZATA

Vonatkozó jogszabály: 2015. évi CXLIII. törvény a közbeszerzésekről, 182. § (6) és (7) bekezdés

A Közbeszerzési Tanács elnöke, alelnöke és tagja az országgyűlési képviselőkre vonatkozó szabályok szerint köteles vagyonyilatkozatot tenni, első alkalommal a kijelölését követő harminc napon belül. A vagyonyilatkozat nyilvántartására, ellenőrzésére, kezelésére az országgyűlési képviselők vagyonyilatkozatának nyilvántartására, ellenőrzésére, kezelésére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. Összeférhetetlenség miatt meg kell szüntetni a Tanács elnökének, alelnökének és a Tanács tagjának a megbízatását, ha vagyonyilatkozat-tételi kötelezettségének teljesítését megtagadja, a teljesítést elmulasztja, vagy vagyonyilatkozatában lényeges adatot, tényét valótlanul közöl.

12. A KÖZSZOLGÁLATBAN ÁLLÓ SZEMÉLYEK VAGYONNYILATKOZAT-TÉTELI KÖTELEZETTSÉGE

Vonatkozó jogszabály: 2007. évi CLII. törvény az egyes vagyonyilatkozat-tételi kötelezettségekről

Mikor és hogyan kell nyilatkozni?

A törvény alapján alapvető jogok és kötelességek pártatlan és elfogulatlan érvényesítése, valamint a közélet tisztaságának biztosítása és a korrupció megelőzése céljából vagyonyilatkozatot kell tenniük az alábbi közszolgálatban álló személyeknek:

- a rendvédelmi szerv, továbbá a Nemzeti Adó- és Vámhivatal hivatásos állományú tagjai,
- a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonái,
- akik közalkalmazotti jogviszonyban állnak,
- akik közszolgálati jogviszonyban, kormányzati szolgálati jogviszonyban állnak,
- akik ügyészségi szolgálati viszonyban állnak,
- az igazságügyi alkalmazottak,
- a Magyar Nemzeti Bank alkalmazottai,⁴

amennyiben önállóan vagy testület tagjaként javaslattételre, döntésre vagy ellenőrzésre jogosultak

- közigazgatási hatósági vagy szabálysértési ügyben,
- közbeszerzési eljárás során,
- feladatai ellátása során költségvetési vagy egyéb pénzeszközök felett, továbbá az állami vagy önkormányzati vagyonnal való gazdálkodás, valamint elkülönített állami pénzalapok, fejezeti kezelésű előirányzatok, önkormányzati pénzügyi támogatási pénzkeretek tekintetében,
- egyedi állami vagy önkormányzati támogatásról való döntésre irányuló eljárás lefolytatása során, vagy
- állami vagy önkormányzati támogatások felhasználásának vizsgálata, vagy a felhasználással való elszámoltatás során.

A törvény erejénél fogva, minden esetben vagyonyilatkozat tételére kötelezettek a következő közszolgálatban álló személyeknek:

- helyettes államtitkár,
- a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló törvény (2015. évi XLII. törvény) szerinti rendvédelmi feladatokat ellátó szervnél osztályvezetői, illetve azzal azonos vagy magasabb beosztású vezetői beosztást, valamint a honvédek jogállásáról szóló törvény hatálya alá tartozó tábornoki vagy ezredesi rendfokozattal rendszeresített beosztást tölt be,
- politikai tanácsadó és főtanácsadó, kormány- vagy miniszteri tanácsadó vagy főtanácsadó,
- vezetői munkakört betöltő köztisztviselő vagy kormánytisztviselő,
- jogszabály alapján nemzetbiztonsági ellenőrzés alá eső köztisztviselői vagy kormánytisztviselői munkakört tölt be,
- ügyész,
- közjegyző,
- bírósági végrehajtó,
- a Magyar Fejlesztési Bank Zrt. vezérigazgatója, igazgatóságának, felügyelőbizottságának elnöke és tagja,
- a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. felügyelőbizottságának és ellenőrző bizottságának tagja,

⁴ A Magyar Nemzeti Bank Monetáris Tanácsának tagjai a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény szerint tesznek vagyonyilatkozatot.

- a többségi állami részesedéssel működő gazdálkodó szervezet tisztségviselője és felügyelőbizottságának tagja,
- az Országgyűlés és a Kormány által alapított közalapítvány kezelő szervének vagy szervezetének tagja, illetve egyéb tisztségviselője, továbbá
- az a közszolgálatban nem álló személy, aki – önállóan vagy testület tagjaként – javaslattételre, döntésre, illetve ellenőrzésre jogosult
 - az állam, önkormányzat, költségvetési intézmény, valamint többségi állami, illetve többségi önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaság, továbbá az Országgyűlés, a Kormány, valamint önkormányzat által alapított közalapítvány által lefolytatott közbeszerzési eljárásban,
 - feladatai ellátása során költségvetési vagy egyéb pénzeszközök felett, továbbá az állami vagy önkormányzati vagyonnal való gazdálkodás, valamint elkülönített állami pénzalapok, fejezeti kezelésű előirányzatok, önkormányzati pénzügyi támogatási pénzkeretek tekintetében, illetve az Országgyűlés, a Kormány, valamint önkormányzat által alapított közalapítvány számára nyújtott támogatási pénzeszköz juttatásánál,
 - egyedi állami vagy önkormányzati támogatásról való döntésre irányuló eljárás lefolytatása során, vagy
 - állami, önkormányzati, illetve az Országgyűlés, a Kormány, valamint önkormányzat által alapított közalapítványi támogatások felhasználásának vizsgálata, valamint a felhasználással való elszámoltatás során.

Vagyonnyilatkozatot a kötelezettséget megalapozó jogviszony, beosztás létrejötte előtt, illetve a megszűnését követő tizenöt napon belül kell tenni. A feladatkör fennállása alatt az első vagyonnyilatkozatot követően a törvényben az egyes tisztségekre vonatkozóan meghatározottakszerint évente, két évente vagy öt évente kelleget tenni a kötelezettségnek.

A nyilatkozatok nem nyilvánosak. A vagyonnyilatkozatok őrzéséért általános esetben a munkáltatói jogkör gyakorlója, közjegyző esetében a területi közjegyzői kamara elnöksége, bírósági végrehajtó esetében pedig a kinevezésre jogosult felel. A Magyar Nemzeti Bank alkalmazottai vonatkozásában a Magyar Nemzeti Bank elnöke felelős. A vagyonnyilatkozatok valós tartalmának megállapítására a vagyonnyilatkozat szintén őrzéséért felelős személy jogosult. Annak, aki vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettségének a teljesítését megtagadja, a vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettséget megalapozó megbízatását vagy jogviszonyát – az arra vonatkozó, külön jogszabályban meghatározott megszüntetési okoktól függetlenül – meg kell szüntetni, és a jogviszony megszűnésétől számított három évig közszolgálati jogviszonyt nem létesíthet, valamint az e törvény szerinti vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettséget megalapozó munkakört, feladatkört, tevékenységet vagy beosztást nem láthat el.

Ki ellenőrizheti a nyilatkozat tartalmát?

Az őrzésért felelős személy ellenőrzési eljárást folytathat le, ha

- a kötelezettséget megalapozó jogviszony, beosztás, munka- vagy feladatkör megszűnésétől számított egy éven belül, illetve
- ha a vagyonyilatkozat-tételre kötelezett vagyoni helyzetére vonatkozó valamely bejelentés szerint alaposan feltehető, hogy vagyongyarapodása a nyilatkozattételi kötelezettségét megalapozó jogviszonyából, illetve az őrzésért felelős által ismert egyéb törvényes forrásból származó jövedelme alapján nem igazolható.

Mik az eljárás szabályai?

Az eljárás lefolytatása esetén az őrzésért felelős a kötelezettet meghallgatja. Nem lehet meghallgatást kezdeményezni, ha a bejelentő névtelen, illetve, ha a bejelentés nyilvánvalóan alaptalan, vagy olyan tényre, körülményre utal, amelyet az őrzésért felelős már korábbi meghallgatás során tisztázott. Ha a kötelezett ezt kérelmezi, meghallgatásra érdekképviselői szerv képviselőjének vagy a kötelezett által megbízott más személynek a jelenlétében, jegyzőkönyvvezetés mellett kerülhet sor.

A törvény alapján a vagyonyilatkozatban a nyilatkozattevőnek a saját és a vele egy háztartásban élő hozzátartozók jövedelmi, érdekeltségi és vagyoni helyzetéről is be kell számolnia. Hozzátartozónak minősül a házastárs, az élettárs, valamint a közös háztartásban élő szülő, gyermek, a házastárs gyermeke, ideértve az örökbefogadott és a nevelt gyermeket is. Az őrzésért felelős az állami adóhatóságnál a kötelezett és a vele egy háztartásban élő hozzátartozója vagyongyarapodásának az adózás rendjéről szóló törvény szerinti (2003. évi XCII. törvény) vizsgálatát kezdeményezi, ha

- az ellenőrzés során a vagyonyilatkozatok tartalmából alaposan feltehető, hogy a kötelezett vagyongyarapodása a nyilatkozattételi kötelezettséget megalapozó jogviszonyából, illetve az őrzésért felelős által ismert egyéb törvényes forrásból származó jövedelme alapján nem igazolható,
- a kötelezett a kötelezettségének az előírt határidőben nem tett eleget, vagy
- a meghallgatási eljárás során a meghallgatást követően, a bejelentésben szereplő tények, adatok, körülmények nem tisztázódnak hitelt érdemlően.

Az őrzésért felelős a vagyongyarapodás vizsgálatát kezdeményezheti akkor is, ha a kötelezett vagyongyarapodása bejelentési kötelezettség alá eső tevékenységből származik, de a kötelezett a bejelentést elmulasztotta. Ezekben az esetekben az állami adóhatóság soron kívül, az adózás rendjéről szóló, törvényben meghatározott vagyongyarapodási vizsgálatot folytat le, majd határozatában megállapítja, hogy milyen összegű jövedelem fedezi a kötelezett vagy a vele egy háztartásban élő hozzátartozó törvényesen megszerzett jövedelmét meghaladó mértékű vagyongyarapodást, illetve életvitelre fordított kiadásokat. A közszolgálatban álló személy a határozat megállapításai ellen bírósági felülvizsgálat iránt indíthat pert.

13. AZ ALKOTMÁNYBÍRÁK VAGYONNYILATKOZATAI

Vonatkozó jogszabályok: 2011. évi CLII. törvény az Alkotmánybíróságról, 11–12. §, 16. § (5) bekezdés és 20. § (6) bekezdés

Mikor és hogyan kell nyilatkozni?

A törvény rendelkezései szerint az Alkotmánybíróság tagjai a megválasztásukat követő harminc napon belül, majd ezt követően minden évben január 31-ig, valamint a megbízásuk megszűnését követő harminc napon belül tesznek vagyonynyilatkozatot. A nyilatkozat tartalma megegyezik az országgyűlési képviselők vagyonynyilatkozatával. Az alkotmánybírák a vagyonynyilatkozatukhoz kötelesek csatolni a velük közös háztartásban élő családtagjaik vagyonynyilatkozatát is. Az alkotmánybírák vagyonynyilatkozata nyilvános, oldalhű másolatát – a családtagok személyes adatainak kivételével – az Alkotmánybíróság honlapján teszik közzé. A vagyonynyilatkozatokat az Alkotmánybíróság főtitkára kezeli. A főtitkár az Alkotmánybíróság volt tagjainak, valamint családtagjaiknak a vagyonynyilatkozatát az alkotmánybírák megbízásának megszűnését követő egy évig őrzi. A vagyonynyilatkozatok a honlapról szintén az alkotmánybírák megbízásának megszűnését követő egy év elteltével távolíthatók el. A családtagok vagyonynyilatkozata nem nyilvános.

Mik az eljárás szabályai?

Ha az alkotmánybíró elmulasztja a vagyonynyilatkozat-tételre vonatkozó kötelezettségét, annak teljesítéséig a tisztségéből eredő jogkörét nem gyakorolhatja, díjazásban, valamint juttatásban nem részesülhet. Ki kell zárni az Alkotmánybíróság tagjai közül azt, aki a vagyonynyilatkozat-tételi kötelezettségét szándékosan elmulasztja, vagy a vagyonynyilatkozatában lényeges adatot, tényt szándékosan valótlanul közöl. Az Alkotmánybíróság volt elnöke a törvényben meghatározott juttatásokra mindaddig nem jogosult, amíg a megbízásának megszűnését követően a vagyonynyilatkozat-tételi kötelezettségének eleget nem tesz.

14. A BÍRÁK VAGYONNYILATKOZATAI

Vonatkozó jogszabály: 2011. évi CLXII. törvény a bírák jogállásáról és javadalmazásáról, 4. §, 90. § k) pont, 97. § és 198-211. §

Mikor és hogyan kell nyilatkozni?

A törvény szerint a bírák, beleértve a Kúria és az Országos Bírósági Hivatal (OBH) elnökét, az alapvető jogok és kötelességek pártatlan és elfogulatlan érvényesítése, valamint a közélet tisztaságának biztosítása és a korrupció megelőzése céljából háromévente tesznek vagyonyilatkozatot, amelyet az OBH elnökének kell átadniuk. Csupán az személy nevezhető ki bírónak, aki vállalja, hogy a törvény rendelkezéseinek megfelelően vagyonyilatkozatot tesz. Esküt is csupán az a bíró tehet, aki a vagyonyilatkozatot benyújtotta. Ha egy bíró a kötelezettségét szándékosan elmulasztja, vagy a vagyonyilatkozatában (a vele közös háztartásban élő hozzátartozók adatait is ideértve) lényeges adatot, tényt szándékosan valótlanul közöl vagy elhallgat, vagy a vagyonyilatkozatát és a személyes adat kezelésére felhatalmazó nyilatkozatát visszavonja, a törvény alapján fel kell menteni a tisztségéből. A bírók a közös háztartásban élő házastársukra, élettársukra és gyermekeikre vonatkozóan is külön-külön vagyonyilatkozatot tesznek. A Kúria elnökének és az OBH elnökének vagyonyilatkozata az azonosító adatok kivételével nyilvános. A vagyonyilatkozat nyilvánosságra hozataláról az Országgyűlés elnöke gondoskodik. A bírói és a hozzátartozói vagyonyilatkozatok nem nyilvánosak.

A munkáltatói jogkör gyakorlója a háromévente esedékes vagyonyilatkozattól függetlenül is nyilatkozat tételére kötelezheti a bírót, ha a vagyoni helyzetére vonatkozóan olyan bejelentést tesznek, amely szerint alaposan feltehető, hogy vagyongyarapodása a szolgálati viszonyából, illetve a munkáltató által ismert más törvényes forrásból származó jövedelme alapján nem igazolható. Ha a bejelentés névtelen, illetve nyilvánvalóan alaptalan, vagy olyan tényt, illetve körülményt tartalmaz, amelyre nézve a munkáltatói jogkör gyakorlója már korábban nyilatkozattételre hívta fel, nem lehet soron kívül nyilatkozattételre kötelezni a bírót. A bírók vagyonyilatkozatába a bíró és a munkáltatói jogkör gyakorlója, illetve a szolgálati jogvitával összefüggésben a szolgálati bíróság, illetve a bíróság jogosult betekinteni.

Mik az eljárás szabályai?

Ha a vagyongyarapodásra a bírónak a szolgálati viszonyából vagy a munkáltató által ismert más törvényes forrásból származó jövedelme nem ad magyarázatot, a munkáltatói jogkör gyakorlója ellenőrzési eljárást kezdeményez az Országos Bírói Tanácsnál (OBT). Az ellenőrzési eljárást az OBT, vagy az általa kijelölt tagja folytatja le, célja pedig a vagyongyarapodás okának megállapítása.

15. A HELYI ÖNKORMÁNYZATI KÉPVISELŐK ÉS A POLGÁRMESTEREK VAGYONNYILATKOZATAI

Vonatkozó jogszabály: 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól, 39. §, 46. §, 57. § (2) bekezdés és 72. § (4) bekezdés

Mikor és hogyan kell nyilatkozni?

Az önkormányzati képviselők megválasztásuktól, majd ezt követően minden évben vagyonyilatkozatot kötelesek tenni. Ehhez csatolniuk kell a közös háztartásban élő hozzátartozók vagyonyilatkozatát is. A vagyonyilatkozat tételének elmulasztása esetén, annak benyújtásáig, az önkormányzati képviselő a tisztségéből fakadó jogait nem gyakorolhatja, tiszteletdíjat, természetbeni juttatást, költségtérítést nem kaphat. A vagyonyilatkozatot a szervezeti és működési szabályzatban erre a feladatra kijelölt bizottság tartja nyilván és ellenőrzi. Az önkormányzati képviselő vagyonyilatkozata közérdekből nyilvános, a hozzátartozók nyilatkozata viszont nem.

Mik az eljárás szabályai?

A vagyonyilatkozattal kapcsolatos eljárást a vagyonyilatkozat-vizsgáló bizottságnál bárki kezdeményezheti. Az eljárás eredményéről a bizottság tájékoztatja a soron következő a képviselő-testületet. vagyonyilatkozattal kapcsolatos eljárás esetén a helyi önkormányzat képviselő-testülete zárt ülést tart. A törvény alapján a polgármesterekre is alkalmazni kell az önkormányzati képviselőre vonatkozó vagyonyilatkozat-tételi szabályokat.